

NLBIF Jaarverslag 2005

juni 2006

www.nlbif.nl

Samenvatting

2005 is voor NLBIF, de Nederlandse tak van het Global Biodiversity Information Network (GBIF), een bijzonder jaar geweest. 2005 sluit de periode van de eerste 5 jaar GBIF en NLBIF af. In deze “proof of concept” fase zijn de technische en organisatorische fundamenten gelegd, en kan op basis van de opgedane ervaring de richting en strategie voor de toekomst worden bepaald. De in 2005 behaalde resultaten laten zien dat NLBIF op de goede weg is.

In 2005 heeft NLBIF zich, samen met uitvoerder ETI BioInformatics, gepresenteerd als een voortrekker op het gebied van SpeciesBanks. De organisatie van een internationale GBIF SpeciesBanks workshop in Amsterdam was gezichtsbepalend voor NLBIF en ook de inmiddels 17 online NLBIF Species Banks ondersteunen de richtinggevende positie van NLBIF op dit gebied.

De kernactiviteit van NLBIF is het ontsluiten van Nederlandse biodiversiteitbestanden en het koppelen van deze bestanden aan het GBIF-netwerk. 2005 was ook wat dit betreft een top-jaar. Maar liefst 7 Nederlandse databestanden zijn er aan het GBIF-netwerk gekoppeld waaronder enkele bijzonder groten zoals de meer dan 700.000 collectierecords van het Nationaal Herbarium Nederland en de meer dan een miljoen waarnemingsrecords van de Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA). Dankzij deze koppelingen bekleedt NLBIF momenteel een positie in de top-10 van GBIF dataproviders, een stijging van meer dan 50 posities in een jaar tijd.

GBIF is een mega-science initiatief maar dankzij de relatief jonge leeftijd is de zichtbaarheid van GBIF binnen, en zeker buiten, de wetenschappelijke gemeenschap nog gering. Hetzelfde geldt op nationaal niveau voor NLBIF. Ondanks de NLBIF successen geniet NLBIF nog maar beperkte bekendheid bij potentiële wetenschappelijke en niet-wetenschappelijke dataleveranciers en datagebruikers en bij beleidsmakers, politici, en de media. NLBIF is in 2005 een campagne gestart om haar doelstellingen en het belang van de NLBIF activiteiten beter voor het voetlicht te brengen, onder anderen door de publicatie van de notitie “NLBIF: Terugblik en Toekomst” en het uitbrengen van de laagdrempelige “Biodiversiteitkrant”.

Amsterdam, juni 2006.

Dr. Cees H.J. Hof
Coördinator NLBIF

Inhoudsopgave

Samenvatting	2
Inhoudsopgave.....	3
Inleiding	4
Strategisch beleid	5
Outreach en Public Relations	6
Species Bank workshop Amsterdam	6
Participatie GBIF Governing Board en Nodes meetings	6
Biodiversiteitkrant	6
NLBIF outreach netwerk	7
NLBIF informatieservices	7
NLBIF web-site	7
NLBIF metadatabase	8
Online Species Banks en catalogi	8
Species Bank software ontwikkeling	8
NLBIF projecten 2005.....	10
Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis.....	10
Terrestrische invertebraten Alterra	10
STOWA & Sportvisserij Nederland	10
Zoologisch museum Amsterdam	10
Natuurhistorisch Museum Rotterdam.....	11
European Invertebrate Survey	11
Nationaal Herbarium Nederland.....	11
Koppelingen aan GBIF.....	11
NWO-groot.....	11
NLBIF werkplan 2006.....	12
Evaluatie 2005 door ETI BioInformatics	12
Financiën	13

Inleiding

De Global Biodiversity Information Facility (GBIF), is een internationaal mega-science project dat tot doel heeft alle wereldwijd beschikbare biodiversiteitdata in het publieke domein te brengen en via het internet toegankelijk te maken. Dankzij GBIF kunnen deze biodiversiteitdata snel en accuraat worden geanalyseerd ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek, milieu- en natuurbeleid en het duurzame beheer van 's werelds levende hulpbronnen. Nederland is een van de oprichters van GBIF en in 2001 heeft Nederland het GBIF "Memorandum of Understanding" getekend. In 2002 is op initiatief van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCenW) de Stichting Nationaal GBIF Kennisknooppunt (NLBIF) opgericht. NLBIF vormt het Nederlandse knooppunt (node) binnen het GBIF-netwerk. NLBIF wordt gefinancierd door de Universiteit van Amsterdam (UvA), het ministerie van OC&W en de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO).

De Stichting NLBIF heeft ten doel:

- a. het nationale knooppunt voor GBIF te zijn;
- b. op te treden als het nationale platform voor het internationaal uitwisselen en delen van biodiversiteitgegevens, -informatie en -kennis beschikbaar in Nederland en daarbuiten;
- c. het stimuleren van de ontwikkeling en toepassing van informatietechnologie voor de ondersteuning van datamanagement, uitwisseling, analyse en elektronische verspreiding van biodiversiteitinformatie wereldwijd.

Het bestuur van de Stichting NLBIF bestaat uit de voorzitter (Prof. Dr. W. Hoogland), de penningmeester (Dr. J. Krikken, medio 2005 opgevolgd door Dr. J. van Tol), de ambtelijk secretaris (Dr. J.W.M. van Outersterp), en de leden: Prof. Dr. S.B. Menken, Prof. Dr. P. Baas, Dr. J.A.J.M. Stalpers, Dr. P.J. van Helsdingen en Prof. Dr. H. Hummel. De coördinator van NLBIF is verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid van de Stichting NLBIF en de inpassing van dit beleid binnen het GBIF kader. De coördinator is tevens verantwoordelijk voor het opstellen van werkplannen en jaarverslagen.

Samen met ETI BioInformatics, de faciliterende technische partner van NLBIF, worden de werkzaamheden en activiteiten van het voorafgaande jaar geëvalueerd en vastgelegd in een jaarverslag. Het huidige jaarverslag 2005 is gebaseerd op de activiteiten en projecten gelanceerd door coördinator Dr. T.R. van Andel, en afgerond door Dr. C.H.J. Hof die in mei 2005 de coördinatie van NLBIF heeft overgenomen. Het NLBIF werkplan 2005 vormt de belangrijkste referentie voor dit jaarverslag. Aanvullingen en commentaar van ETI Bioinformatics zijn in dit jaarverslag verwerkt.

Strategisch beleid

2005 sluit de periode van de eerste 5 jaar GBIF en NLBIF af. Nu deze “proof of concept” fase ten einde loopt is het tijd om de balans op te maken en een blik op de toekomst te werpen. De lessen uit het verleden, de huidige stand van zaken, en de visie en toekomst van NLBIF zijn in 2005 uitgelijnd in de notitie “NLBIF: Terugblik en Toekomst”. Dit document, met als sub-titel “De ontwikkeling van de “Netherlands Biodiversity Information Facility” en de toekomst van NLBIF voor de periode 2006 – 2011”, schetst plannen, aanpak, structuur en het budget van het NLBIF in de komende 5 jaar.

De notitie benadrukt de bijzondere situatie van Nederland voor wat betreft biodiversiteitinformatie en informatica. De Nederlandse musea en herbaria huisvesten grote internationale collecties, een schat aan historisch informatie. Nederland is ook een van de meest professioneel bemonsterde en gebiomonitorde landen ter wereld, vooral voor wat betreft aquatische ecosystemen. Miljoenen planten- en dierenrecords zijn opgeslagen in de bestanden van de land- en waterbeheerders. Naast deze professionele waarnemingen zijn er in Nederland ook nog eens miljoenen waarnemingen opgeslagen in de bestanden van natuurorganisaties die gebaseerd zijn op de inzet van vrijwilligers. Al deze collectie- en observatiegegevens, in combinatie met de hoog ontwikkelde digitale infrastructuur en de aanwezigheid van innovatieve ICT actoren, bieden Nederland de kans een voortrekkers rol te vervullen op het gebied van biodiversiteitinformatie en biodiversiteitinformatica. NLBIF schetst in de notie de stappen die nodig zijn om dit doel te bereiken.

De hierboven bedoelde NLBIF-notitie is in beperkte kring verspreid en aangeboden aan de financiers van NLBIF. Mede dankzij deze notitie is de continuering van de financiële ondersteuning van NLBIF gewaarborgd.

NLBIF: Terugblik en Toekomst

De ontwikkeling van de “Netherlands Biodiversity Information Facility” en de toekomst van NLBIF voor de periode 2006 – 2011

De Global Biodiversity Information Facility (GBIF) is een internationale megascience inspanning op het gebied van de biodiversiteitwetenschappen. GBIF wil alle wereldwijd beschikbare biodiversiteitdata in het publieke domein brengen en via het internet toegankelijk maken. Door deze wereldwijde ICT inspanning is het mogelijk biodiversiteitdata snel en accuraat te gebruiken voor bijvoorbeeld ecologisch, klimatologisch en farmaceutische onderzoek. Deze notitie beschrijft de inspanningen, geboekte voortgang en geplande toekomst van NLBIF, de Nederlandse wetenschappelijke en technische bijdrage aan GBIF.

www.nlbif.nl • juni 2005

Outreach en Public Relations

Zichtbaarheid en naamsbekendheid zijn essentieel voor het voortbestaan van een jong internationaal initiatief als GBIF. De eerste vijf jaar van GBIF hebben duidelijk gemaakt dat veel potentiële data leveranciers, evenals potentiële gebruikers van de faciliteit, niet voldoende op de hoogte zijn van de missie het nut van GBIF. Ook op nationaal niveau hebben veel GBIF Nodes te maken met een gebrekkige zichtbaarheid. In 2005 heeft NLBIF haar zichtbaarheid vergroot zowel binnen GBIF als op nationaal niveau.

Species Bank workshop Amsterdam

Samen met ETI BioInformatics en het GBIF Secretariaat organiseerde NLBIF de workshop “Building Species Banks: How Shall We Shape the Future?” van 2 tot 4 maart te Amsterdam. Aan deze workshop namen meer dan 70 geregistreerde deelnemers mee uit 25 verschillende landen. De workshop is zowel binnen als buiten GBIF bijzonder goed ontvangen en bevestigt de voortrekkersrol van NLBIF en ETI BioInformatics op het gebied van SpeciesBanks.

Participatie GBIF Governing Board en Nodes meetings

Als een van de “founding fathers” van GBIF is Nederland traditioneel sterk vertegenwoordigd op de Governing Board meetings en Nodes meetings van GBIF.

Op de 10de meeting van de GBIF Governing Board, 18 tot 22 april in Brussel, België, werd de Nederlandse delegatie gevormd door R. van Akker (hoofd delegatie, ministerie OCW), W. Los (GBIF Science Committee) en T. van Andel (coördinator NLBIF). Belangrijkste punt dat de Nederlandse delegatie naar voren bracht tijdens deze bijeenkomst is de voortrekkersrol die Nederland zal gaan nemen op het gebied van SpeciesBanks en Web-Based Taxonomy.

Flankerende aan de 10de GBIF Governing Board meeting vond op 20 april de 7de GBIF Nodes meeting plaats. Tijdens deze meeting heeft de scheidende NLBIF coördinator Tinde van Andel de aanwezige Cees Hof geïntroduceerd als de nieuwe coördinator van NLBIF.

De 11de meeting van de GBIF Governing Board vond plaats in Stockholm, Zweden, van 11 tot 13 oktober. De Nederlandse delegatie bestond uit W. Los (hoofd delegatie, GBIF Science Committee) en C. Hof (coördinator NLBIF). Tijdens deze Governing Board meeting bleek hoezeer de inzet en expertise van Nederland binnen GBIF wordt gewaardeerd. P. Schalk, directeur van ETI BioInformatics, werd verkozen tot vice-chair van de GBIF Budget Committee, W. Los, chair GBIF Science Committee, zal met unanieme instemming van de GBIF Governing Board deze positie voor een tweede termijn van twee jaar bekleden.

Flankerend aan de 11de GBIF Governing Board meeting vond er een informele Nodes bijeenkomst plaats. Tijdens deze bijeenkomst heeft NLBIF twee presentaties verzorgd; een over de NLBIF web site en portaal (W. addink, ETI BioInformatics), en een over NLBIF outreach activiteiten (C. Hof, NLBIF coördinator).

Biodiversiteitkrant

Om de NLBIF activiteiten onder de aandacht te brengen van een grote(re) groep instituten, organisaties en personen heeft NLBIF eind 2005 de eerste “Biodiversiteitkrant” gepubliceerd. Meer dan 200 gedrukte exemplaren zijn er verspreid onder wetenschappers, beleidsmakers, politici, de media, en de personen en instanties in de

NLBIF metadatabase. De digitale versie van de krant is ook te downloaden via de NLBIF website.
De NLBIF Biodiversiteitkrant zal de komende jaren minimaal één keer per kwartaal verschijnen.

NLBIF outreach netwerk

Als kennisknooppunt onderhoudt NLBIF werkrelaties met vele Nederlandse instituten en organisaties. Met een aantal partners is in 2005 echter meer intensief samengewerkt:

- ETI BioInformatics (uitvoeringsorganisatie)
- Zoologisch Museum Amsterdam (ZMA)
- Centraalbureau voor Schimmelcultures (CBS)
- Nationaal Herbarium Nederland (NHN)
- Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis
- Natuurhistorisch Museum Rotterdam (NMR)
- Stichting "European Invertebrate Survey" afdeling Nederland (EIS)
- Alterra Wageningen,
- Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA)
- Sportvisserij Nederland

Al deze organisaties voorzien hun web sites van informatie over, of een link naar, NLBIF en vervullen een belangrijke rol in het propageren van de NLBIF activiteiten.

NLBIF informatieservices

NLBIF web-site

De website van NLBIF is in 2005 voortdurend geactualiseerd. "News" en "events" onderwerpen worden aangekondigd en informatie over NLBIF-projecten verstrekt. Het bezoek van de website is het gehele jaar door bijgehouden. De NLBIF site bestaat functioneel gezien uit drie verschillende onderdelen:

- de hoofdsite, met onder anderen actuele GBIF en NLBIF informatie en achtergrond informatie
- de "SpeciesBanks", pagina's met uitgebreide informatie over planten, dieren en micro-organismen
- de NLBIF metadatabase, een service met informatie over Nederlandse biodiversiteitscollecties en organisaties en de bijbehorende contactpersonen.

In totaal zijn er in 2005 150.540 bezoekers geweest die de site 304.688 maal bezochten. Dit zijn gemiddeld per dag zo'n 400 bezoekers en 830 bezoeken. De "Species Banks" trekken de meeste bezoekers (ca. 600 bezoeken per dag) gevolgd door de hoofdsite (ca. 190 per dag) en de metadatabase (ca. 40 per dag). Ten opzicht van 2004 is het bezoek van de NLBIF site ongeveer gelijk gebleven.

Box 1: NLBIF web statistics 2005

	NLBIF Hoofdsite	NLBIF Species Banks	NLBIF Metadatabase	Totaal
Bezochte pagina's	217.721	4.938.154	137.970	5.293.845
Bezoekers	14.896	129.785	5.859	150.540
Bezoeken	69.426	221.240	14.022	304.688
Internationale bezoeken	18 %	79 %	83 %	

NLBIF metadatabase

De NLBIF metadatabase is een database met gegevens over Nederlandse collectie- en observatie bestanden, instituten en organisaties die deze bestanden beheren en/of gebruiken, en de namen en adressen van relevante contactpersonen en experts. De metadatabase is “gevuld” met 186 instituten, 206 personen en 570 collecties. De metadatabase is online beschikbaar en geïntegreerd in de NLBIF web site. De metadatabase vormt tevens de basis van het NLBIF communicatie netwerk.

Eind 2004 is er begonnen met het updaten van de metadatabase door middel van (schriftelijke) vragenlijsten. In de loop van 2005 is de invoer van correcties en nieuwe gegevens gestaakt vanwege problemen met de database software (het NoDIT pakket, afkomstig van het Europese BioCASE project). Het verbeteren van de inhoud en structuur van de metadatabase wordt een van de NLBIF kernactiviteiten in 2006.

Online SpeciesBanks en Catalogi

Zeer populair onderdeel van de NLBIF website zijn de online SpeciesBanks. Deze gebruiksvriendelijke multimediale informatiebronnen vormen de paradepaardjes van NLBIF en ETI BioInformatics. In 2005 zijn er een viertal nieuwe Species Banks online gezet en ontsloten via de NLBIF website:

- Flora of NW Europe, Auteurs: C. Stace, R. van der Meijden (ed.) & I. de Kort (ed.). Online: 25 januari 2005. Bevat 4960 taxa.
- Catalogue of Craneflies of the World. Auteur: P. Oosterbroek. Online: 11 maart 2005. Bevat 17319 taxa.
- Euscelidia, Auteur: T. Dikow. Online: 7 juni 2005. Bevat 69 taxa.
- Arthropods of Economic Importance - Diaspididae of the World. Auteur: G.W. Watson. Online: 24 juni 2005. Bevat 178 taxa.

In totaal zijn er eind 2005 17 NLBIF SpeciesBanks online beschikbaar.

De Catalogue of Craneflies of the World, Langpootmuggen van de wereld, is in 2004 gerealiseerd dankzij een GBIF-ECAT seed money grant, gerealiseerd in een subsidieaanvraag van de auteur en het ETI. De catalogus is ook gekoppeld aan het Species2000 project en vormt een belangrijke bijdrage aan de GBIF Electronic Catalogue of Names of Known Organisms.

Species Bank software ontwikkeling

Een van de hoofdproducten in de softwarebibliotheek van het ETI is het *Linnaeus II* taxonomisch informatie management systeem. Dit systeem is in directe afstemming met vertegenwoordigers uit de internationale taxonomische gemeenschap ontwikkeld. Het bestaat uit een systematisch ingerichte database voor namen, synoniemen, heriarchien, beschrijvingen, illustraties en is gekoppeld aan databases voor literatuur, terminologie en methoden. Daarnaast maken computerondersteunde determinatiesystemen en een interactief geografisch informatiesysteem (GIS) voor verspreidingsinformatie deel uit van dit systeem. Het Linnaeus II systeem is wereldwijd een van de meest gebruikte data managementsystemen met zo'n 1.600 geregistreerde specialistische gebruikers. Het is gratis downloadbaar wordt continue aangepast aan nieuwe gebruikerswensen. Anno 2005 zijn door het ETI meer dan 90 e-monographs geproduceerd en gepubliceerd op basis van Linnaeus II.

In 2001-2003 ontwikkelde ETI met NLBIF de Linnaeus II WebPublisher als antwoord op de vraag uit de Amerikaanse PEET community om taxonomische informatie systemen on-line te kunnen publiceren (ipv cd-rom) en te voldoen aan de wens van GBIF om geïntegreerde soortinformatiesystemen via Internet aan te kunnen bieden. Deze zogenaamde speciesbanks zijn zo belangrijk omdat ze rijk aan informatie zijn en catalogi en determinatiewerken combineren met literatuurbestanden en biogeografische databases. Hierdoor dienen ze een brede gebruikersgemeenschap van zowel specialisten als andere eindgebruikers.

Komende jaren worden het data managementsysteem en de speciesbank software verder ontwikkeld. Enerzijds gericht op *web-based taxonomy* tools waarmee de taxonomische gemeenschap interactief via het Internet nieuwe monografieën kan creëren en anderzijds *dynamic speciesbanks* die via webservices en data-mining technieken automatisch informatiesystemen samenstelling uit het GBIF datanetwerk. NLBIF is samen met Australië een hoofdrolspeler in GBIF op dit belangrijke onderwerp en zal de TDWG hiervoor van data standards voorzien.

NLBIF projecten 2005

Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis

Met Naturalis heeft NLBIF in 2005 een tweetal projecten voltooid:

- Coelenterata collectie Naturalis.
Begin 2005 is een gedeelte van de Coelenterata collectie (3118 records) gekoppeld aan het GBIF netwerk.
- Naturalis: uitgestorven vogels 3D online.
Een in het oog springend project met als doel de 3D fotografie en online presentatie van de meer dan tweehonderd uitgestorven vogels uit de collecties van Naturalis. Eind 2005 is dit project opgeleverd en de resultaten zijn te bekijken via een speciale website:
www.uitgestorvenvogels.nl.

Een vergelijkbaar NLBIF project uit 2004, met 3D plaatjes van de type exemplaren uit de vogelcollectie van het Zoologisch Museum Amsterdam, resulteerde in een stukje in het vooraanstaande Science Magazine ("A Bird in Hand" Vol. 307, 7 januari 2005).

Terrestrische invertebraten Alterra

Sinds 1960 heeft Alterra waarnemingen vergaard van terrestrische invertebraten op locaties verspreid over heel Nederland in zowel natuurlijke-, landbouw- als stedelijke gebieden. In totaal zijn er zo'n 1.2 miljoen gevalideerde waarnemingen op soortniveau bijeengebracht. De gegevens zijn van origine in verschillende databases opgeslagen en worden door Alterra geconverteerd naar één uniforme database. Deze database is op advies van NLBIF dusdanig geconstrueerd dat koppeling aan GBIF straks mogelijk wordt. Door onfortuinlijke omstandigheden is het Alterra in 2005 echter niet gelukt de nieuwe, uniforme database daadwerkelijk te vullen. Het project is daarom verplaatst naar 2006.

STOWA & Sportvisserij Nederland

Medio 2005 startte NLBIF een project met de Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA) en Sportvisserij Nederland. Doel van het project was het koppelen van de databases *Piscaria* en *Limnodata Neerlandica* aan het GBIF netwerk en het toegankelijk maken van beide bestanden via een centrale website. Eind 2005 zijn de meer dan 1 miljoen records uit beide bestanden gekoppeld aan het GBIF-netwerk. De website wordt in 2006 opgeleverd.

Zoologisch museum Amsterdam

Met het Zoologisch Museum Amsterdam (ZMA) zijn in 2005 een tweetal projecten afgerond,:

- Online catalogus van de uitgestorven en bedreigde vogels.
Alle bedreigde en uitgestorven vogels aanwezig in de collecties van het ZMA zijn online gebracht in een Engelstalige catalogus voorzien van (2D) kleurenplaten en aanvullende informatie zoals de kwetsbaarheidstatus, oorzaken voor uitsterven of bedreiging, welke exemplaren in ZMA aanwezig zijn en taxonomische informatie.
(<http://nlbif.eti.uva.nl/zma3d/intro.html>).
- Online brengen entomologie collecties.
Eind 2005 zijn de eerste ZMA bestanden die met behulp van het NWO-groot project zijn gedigitaliseerd, aan GBIF gekoppeld. Meer dan 10.000 records van hommels (Bombidae) zijn via GBIF ontsloten.

Natuurhistorisch Museum Rotterdam

Het Natuurhistorisch Museum Rotterdam (NMR) is een van de eerste “kleinere” musea die gereed en bereid waren om hun collectiebestand aan GBIF te koppelen. Dankzij het GBIF-vriendelijke registratieprogramma CB 2.0 zijn eind 2005 de eerste testkoppelingen voorspoedig verlopen. Begin 2006 worden alle bijna 20.000 records van het NMR aan GBIF gekoppeld en wordt de door NLBIF ontworpen “collectiezoekpagina” geïmplementeerd (zie <http://www.nmr.nl/>)

European Invertebrate Survey

De stichting European Invertebrate Survey Nederland (EIS-nl) is de eerste leverancier van Nederlandse observatiedata aan GBIF. Het project is in 2004 geïnitieerd en begin 2005 is een bestand van meer dan 80.000 waarnemingen van Sprinkhanen, krekels, en aanverwante groepen, gekoppeld aan GBIF.

Nationaal Herbarium Nederland

Het Nationaal Herbarium Nederland bestaat uit drie afdelingen, Leiden, Utrecht, en Wageningen, alle drie met een eigen collectiedatabase. In 2004 is NLBIF een project gestart dat moet resulteren in een fusie van de drie afzonderlijke bestanden en vervolgens een koppeling van het “nieuwe” bestand aan het GBIF-netwerk. Dit is een datatechnisch complex en tijdrovend project. In 2005 is deze fusie door omstandigheden niet voltooid en is het project naar 2006 verplaatst. Wel zijn de databases van Leiden en Wageningen afzonderlijk aan het GBIF-netwerk gekoppeld. Deze twee bestanden zijn samen goed voor meer dan 750.000 records.

Koppelingen aan GBIF

In 2005 zijn er maar liefst 7 Nederlandse databestanden aan het GBIF-netwerk gekoppeld waaronder enkele bijzonder grote zoals de meer dan 700.000 collectierecords van het Nationaal Herbarium Nederland en de meer dan 1 miljoen waarnemingsrecords van de Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer (STOWA). Eind 2005 levert NLBIF in totaal 2.153.443 records aan GBIF, goed voor een 7de plaats in de ranglijst van GBIF data providers. Eind 2004 nam NLBIF nog een 57ste positie in; in een jaar tijd is NLBIF 50 plaatsen gestegen.

Box 2: Nederlandse Databases gekoppeld aan GBIF in 2005

	Database	No. records served	Date connected
1)	Naturalis, Coelenterata	3118	01/2005
2)	EIS-nl, Orthoptera	85970	03/2005
3)	ZMA, Bombidae	11668	12/2005
4)	NHN Leiden database	samen ca. 750.000	12/2005
5)	NHN Wageningen database		
6)	Sportvisserij NL, Piscaria	ca. 13.000	12/2005
7)	STOWA, Limnadata	ca. 1.250.000	12/2005
	Totaal aantal records in 2005	ca. 2.113.756	

NWO-groot

In juni 2004 startte het NWO-groot project ‘Building the databases of Life’. Dit project is een initiatief van een consortium bestaande uit het Zoölogisch Museum Amsterdam, het Nationaal Herbarium Nederland,

Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis en het Centraal Bureau voor Schimmelcultures. Primair doel van het project is de digitalisatie van een selectie onderzoekscollecties van het consortium.

NLBIF heeft het NWO-groot project een “matching” bedrag toegezegd van €450.000 over een periode van ruim twee jaar. Deze “matching” omvat uiteraard het koppelen van gedigitaliseerde bestanden aan het GBIF netwerk, maar ook investeringen op het gebied van metadataregistratie, koppelingstechnieken, en het leveren van ICT ondersteuning.

In 2005 is een totaal van bijna 1200 uren besteed aan activiteiten gerelateerd aan het NWO-groot project. De NLBIF coördinator participeerde in zowel de bijeenkomsten van het NWO-groot management team als de bijeenkomsten van de database managers. In 2005 is het NWO-groot project actief gebruik gaan maken van de NLBIF website en de NLBIF communicatie bestanden (e-mail lijsten).

NLBIF werkplan 2006

Het jaar 2006 vormt een overgang van de eerste 5 jaar van NLBIF (2001-2005) naar de volgende periode van vijf jaar waarvoor het nieuwe GBIF *Memorandum of Understanding* zal worden getekend (2007-2011). Dit overgangsjaar zal vooral worden gebruikt om de zichtbaarheid van NLBIF te vergroten, de services van NLBIF te verbeteren, vooral voor wat betreft de website en het webportaal en de metadatabase, en het netwerk van dataleveranciers én gebruikers verder uit te breiden.

Een “call for proposals” in juli 2005 heeft een aantal geschikte reacties opgeleverd maar het is duidelijk dat de “low hanging fruits” geplukt zijn. De NLBIF coördinator zal in 2006 actief potentiële dataleveranciers benaderen om de koppelingen van nieuwe bestanden aan GBIF op pijl te houden. Outreach naar andere sectoren van biodiversiteitinformatie (bv ecologie, moleculaire biologie) zoals aangegeven in het meerjarenplan is ook noodzakelijk. In deze sector zijn zeer veel relevante gegevens voor GBIF die een waardevolle aanvulling vormen op de taxonomische bestanden.

Belangrijk onderdeel van de NLBIF activiteiten in 2006 vormen de afrondingen van het megaproject met het Nationaal Herbarium Nederland en de projecten met Alterra, en STOWA/Sportvisserij Nederland. Het koppelen van gedigitaliseerde bestanden uit het NWO-groot project zal in 2006 (en 2007 wanneer alles opgeleverd zal zijn) ook een belangrijk onderdeel vormen van de NLBIF activiteiten.

Evaluatie 2005

De evaluatie 2005 richt zich voornamelijk op de interactie tussen de beleidskant van NLBIF (coördinator en bestuur) en de uitvoeringskant (het ETI) en aspecten van de samenwerking in het kader van het werkplan.

Ondanks de wisseling van de wacht in coördinatorschap is er in 2005 goede voortgang geboekt. Het aantal projecten werd uitgebreid en de communicatie tussen coördinator en uitvoerder gestructureerd. NLBIF is een startende, complexe organisatie die zich in nationaal en internationaal perspectief profileert. De taakverdeling tussen coördinator en uitvoerder is verbeterd en transparanter gemaakt. De samenwerking met de nieuwe coördinator is zonder meer goed te noemen en de sfeer constructief.

Lering is getrokken uit het NHN-project (de fusie van drie grote collectiedatabases van de verschillende afdelingen). Dit project was van dusdanige omvang en complexiteit dat het een relatief groot beslag legde op de beschikbare middelen (uren/personeel). Dit benadrukte dat voor de koppeling van bestanden aan GBIF voldoende middelen dienen te worden uitgetrokken. Daarnaast zijn er ook nog andere grote taken zoals website/webportaal, metadatabase, speciesbanks en software-innovaties. Dit jaar bleek dat het NLBIF budget te klein was voor de veelheid aan taken en het ambitieniveau. De goede communicatie en werkrelatie tussen coördinator en uitvoerend team resulteerde in goede technologische vooruitgang, waardoor NLBIF en het ETI in GBIF een vooraanstaande plaats konden veroveren. Een positie die in 2006 alleen maar is versterkt. NLBIF draagt behalve technische kennis, ook organisatorische en sociologische kennis over naar partners in het GBIF netwerk, en vervult daarin een unieke rol. Het NLBIF meerjarenvisieplan, en de werkplannen, worden door sommige GBIF partners als voorbeeld genomen voor de aanpak van hun eigen Nodes. De ervaringen in 2005 hebben geleid tot een efficiënt en productief team, hetgeen is te zien aan de grote vooruitgang en opmerkelijke resultaten die worden geboekt in 2006.

Financiën

Op de navolgende pagina's is de NLBIF jaarrekening 2005 weergegeven. De jaarrekening is gecontroleerd, voorzien van toelichtingen, en in orde bevonden door de accountants van Mazars Paardekooper Hoffman N.V.

Balans per 31 december 2005

ACTIVA	<u>31-12-2005</u>	<u>31-12-2004</u>
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen		
Te ontvangen subsidie UvA 2004	0	5.004
Terug te ontvangen btw op facturen UvA	0	3.970
Te ontvangen rente kapitaalrekening	3.309	0
Door te belasten kosten aan OC & W inzake GBIF	<u>1.361</u>	<u>0</u>
	4.670	8.974
Liquide middelen	497.300	330.223
TOTAAL	<u>501.970</u>	<u>339.197</u>
PASSIVA		
KAPITAAL		
Overige reserves	-9.690	14.329
KORTLOPENDE SCHULDEN		
Vooruitontvangen subsidie OC en W	400.001	273.111
ETI afrekening	92.961	41.000
Te betalen loonkosten	13.874	6.682
Te betalen accountants- en administratiekosten	3.750	4.000
Te betalen reiskosten	<u>1.074</u>	<u>75</u>
	511.660	324.868
TOTAAL	<u>501.970</u>	<u>339.197</u>

Staat van baten en lasten 2005

OPBRENGSTEN	<u>2005</u>	<u>2004</u>	<u>Begroting 2005</u>
Subsidie UvA	249.579	249.579	249.579
UvA afrekening 2001 - 2003	-	12.822	0
UvA Biocase Database	-	8.064	0
Subsidie OC en W	173.110	352.517	173.110
Nwo bijdrage workshop	-	-	-
Doorbelaste kosten	10.332	2.250	-
Totaal opbrengsten	<u>433.021</u>	<u>625.232</u>	<u>422.689</u>
Kostprijs ETI	386.736	420.813	368.720
Kostprijs doorbelaste kosten	12.582	-	-
Totaal kostprijs	<u>399.318</u>	<u>420.813</u>	<u>368.720</u>
Brutomarge	33.703	204.419	53.969
KOSTEN			
Salariskosten	40.293	27.576	31.000
Kantoorbenodigdheden	-	2	-
Opleiding en scholing	99	-	-
Reiskosten	116	2.056-	200
Lunch en dinerkosten			-
Accountants- en administratiekosten	4.542	4.000	3.500
Contributies en abonnementen	22.711	22.716	22.719
Marketing- en verkoopkosten	-	-	0
Algemene kosten	317-	-	-
	<u>67.444</u>	<u>52.238</u>	<u>57.419</u>
Resultaat uit bedrijfsuitoefening	33.741-	152.181	3.450-
Financieel resultaat	9.722	823	3.000
Bijzondere baten en lasten	-	-	-
Resultaat voor belasting	<u>24.019-</u>	<u>153.004</u>	<u>450-</u>
Resultaat deelnemingen			
Resultaat na belastingen	<u>24.019-</u>	<u>153.004</u>	<u>450-</u>

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld conform de OCW Richtlijn 'begroting en jaarrekening Stichting Nationaal GBIF Kennisknooppunt'.

De jaarrekening is opgesteld in euro's. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij een andere waarderingsgrondslag is vermeld.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Baten en lasten worden in de jaarrekening van het boekjaar opgenomen, onverschillig of zij tot ontvangsten of uitgaven in dat boekjaar hebben geleid.

Toelichting op de balans per 31 december 2005

Overige reserves

	<u>2005</u>	<u>2004</u>
Stand per 1 januari	14.329	138.675-
Resultaat	24.019-	153.004
Stand per 31 december	<u>9.690-</u>	<u>14.329</u>

Toelichting op de staat van baten en lasten 2005

OPBRENGSTEN	<u>2005</u>	<u>2004</u>	<u>Begroting 2005</u>
Subsidie UvA	249.579	249.579	249.579
UvA afrekening 2001 - 2003	-	12.822	0
UvA Biocase Database	-	8.064	0
Subsidie OC en W	173.110	352.517	173.110
Nwo bijdrage workshop	-	-	-
Doorbelaste kosten	<u>10.332</u>	<u>2.250</u>	<u>-</u>
Totaal opbrengsten	433.021	625.232	422.689

De totale toekenning van de subsidie UvA bedraagt €1.247.895 over de jaren 2001 t/m 2005. Per 31 december 2005 is de totale toegekende subsidie ontvangen.

De totale toekenning van de subsidie OC en W bedraagt €748.738 over de periode 1 januari 2003 t/m 1 maart 2006. Dit bedrag is ontvangen op de girorekening 9684596 in december 2003. Het subsidiebesluit dd. 2 december 2003 is bekend onder kenmerk OWB/FO/2003/40390.

PERSONELE LASTEN

Voor een uitsplitsing van deze kosten wordt verwezen naar de staat van baten en lasten over 2005.

De opgenomen salariskosten betreffen in het geheel de inhuur van personeel.

MATERIËLE LASTEN

Voor een uitsplitsing van deze kosten wordt verwezen naar de staat van baten en lasten over 2005.